

**Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích**

Pedagogická fakulta

Katedra matematiky

# **OBEČNÁ ODPOVĚDNOST**

Bakalářská práce

Hana Kohoutová

České Budějovice 2011

## **Prohlášení**

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích 27.4.2011

.....

Hana Kohoutová

## **Poděkování**

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce, panu ing. Pavlu Pokornému, za jeho odborné vedení, cenné rady a především všestrannou pomoc při zpracování této bakalářské práce.

## **Anotace**

Tato bakalářská práce je zaměřena na obecnou odpovědnost, která je rozšířena o problematiku této odpovědnosti města Písku vzhledem k vzniklým úrazům občanů města na pozemních komunikacích v zimním období 2009/2010.

Cílem první části této práce, tedy teoretické části, je podat ucelený přehled o daném tématu, které je dále doplněno o porovnání produktu vybraných pojišťoven.

Druhá, praktická, část upozorňuje na nízkou informovanost občanů ohledně dokazování vzniklého úrazu a také na relativně nízký počet doposud odškodněných občanů města Písku, kterým vznikla škoda.

Přínosem práce je detailní rozpracování a zamyšlení nad vzniklou „zimní“ situací v Písku.

## **Abstract**

The Bachelor thesis is focused on General liability, which is extended to the issue of liability of the town Písek due to injuries of citizens of the town incurred on the roads in winter period 2009/2010.

The target of the first part of this work, a theoretical part, is to provide a comprehensive overview of the topic, which is complemented by a comparison of selected insurance products.

The second, practical part, highlights to low awareness of citizens regarding the evidence of resulting the injury and a relatively low number of people in Písek, who suffered a loss and have received compensation to date.

The contribution of the thesis is a detailed development work and consideration of the situation which arose in Písek in winter.

# Obsah

1	ÚVOD .....	6
2	OBECNÁ ODPOVĚDNOST .....	8
2.1	Pojištění obecné odpovědnosti za škodu .....	8
2.2	Ekonomicko společenský význam pojištění obecné odpovědnosti.....	8
2.3	Doba rozhodná k vzniku práva na plnění z pojištění odpovědnosti za škodu .....	14
2.4	Možnosti sjednání pojištění odpovědnosti .....	15
2.5	Odpovědnostní pojištění a jeho členění.....	16
2.5.1	Odpovědnostní pojištění vozidel	16
2.5.2	Odpovědnostní pojištění při pracovních úrazech a nemocech z povolání	20
2.5.3	Profesní odpovědnostní pojištění	20
2.5.4	Obecné odpovědnostní pojištění	21
3	POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI A JEHO FORMY .....	23
3.1	Smluvní forma pojištění odpovědnosti.....	23
3.2	Povinně smluvní forma pojištění odpovědnosti .....	24
3.3	Forma zákonného pojištění odpovědnosti .....	25
4	ODPOVĚDNOST ZA ŠKODU ČLENĚNÁ PODLE ZÁKONÍKŮ .....	26
4.1	Občanský zákoník .....	26
4.1.1	Obecná odpovědnost	26
4.1.2	Případy zvláštní odpovědnosti	28
4.2	Zákoník práce .....	34
4.2.1	Odpovědnost zaměstnance za škodu	34
4.2.2	Odpovědnost zaměstnavatele za škodu	34
4.3	Obchodní zákoník.....	37
5	POROVNÁNÍ PRODUKTU VYBRANÝCH POJIŠŤOVEN .....	42
6	PRAKTICKÁ ČÁST .....	45
7	ZÁVĚR .....	61
8	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ .....	63
8.1	Literatura .....	63
8.2	Internetové zdroje.....	64

# 1 ÚVOD

Člověk jako prvek společnosti, ale i společnost sama, je relativně složitá množina, vyžadující také dodržování jistých pravidel. Snad každý z nás se snaží chovat tak, aby svým jednáním nezpůsobil škodu někomu jinému. Ať už mluvíme o škodě na zdraví lidí, majetku, životním prostředí či případně zájmech jiných osob. Naneštěstí, i když v některých případech lze hovořit o štěstí, existuje pojem, výraz náhoda. Také si jistě někdy řeknete, konkrétně my studenti často říkáme: „To byla náhoda, ale naštěstí tu zkoušku mám.“ V danou chvíli si člověk myslí, že veškerá vynaložená snaha například na zvládnutí zkoušky je doceněná. V případě, kdy jdeme pouze „zkusit“ štěstí, zda zkoušku složíme, mluvíme o náhodě, kdy štěstí stálo na naší straně. Uvažujeme tedy o štěstí, že náhoda asi opravdu existuje.

Náhodou, nahodilé síly či chcete-li nahodilost můžeme chápat v pozitivním i negativním slova smyslu. Jelikož se na náhodou díváme z hlediska pojišťovnictví, bude nás zajímat negativní dopad náhody, který vyplývá z přírodních jevů a z povahy lidské společnosti, která je „nedokonalá“. Náhodou lze vnímat jako něco, co nedokážeme dopředu popsat. Nevíme, kdy a kde nahodilost nastane ani za jakých okolností. Jenže náhodě se nedá poručit a my jsme tudíž povinni nést za své jednání plnou odpovědnost i s povinností uhradit vzniklou škodu. Dá se říci, že jsme obětí náhody. Samozřejmě nikdo není dokonalý, a tudíž vznikla potřeba pojištění odpovědnosti za škodu vyplývající z následků jednání či naopak nejednání člověka, které bývá, jak už jsme zmínili, „nedokonalé“.

Jako téma bakalářské práce jsem si vybrala Obecnou odpovědnost. Svou bakalářskou práci jsem rozdělila na dvě části – teoretickou a praktickou. V teoretické části mé práce bych chtěla čtenáři poskytnout ucelený přehled o tomto druhu pojištění. Ovšem největší střípky pozornosti jsem věnovala zpracování praktické části na téma Obecné odpovědnosti města Písku vzhledem k úrazům, které se přihodily občanům města Písku na pozemních komunikacích, resp. chodnících v zimních obdobích 2009/2010. Mým hlavním cílem bylo poskytnout čtenáři informace ohledně dokazování skutečností vázajících se na vzniklý úraz, který se přihodil občanovi. Dalším cílem bylo zjištění přístupu města Písku k vzniklým úrazům, k jejich řešení a následného odškodnění poškozených občanů. Uvedla

jsem vlastní návrhy, jak situaci řešit.

*„Člověk je nedokonalý, ale dokonale si s tím poradí.“*

Leszek Kumor

## **2 OBECNÁ ODPOVĚDNOST**

### **2.1 Pojištění obecné odpovědnosti za škodu**

Pojištění odpovědnosti za škodu je součástí neživotního pojištění. Respektive je jednou z podskupin tohoto pojištění.

Smlouvy neživotního pojištění se uzavírají na kratší pojistné doby (velmi často na jeden rok) s případným (automatickým) prodlužováním. Navíc se jedná většinou o škodová pojištění s pojistným plněním omezeným rozsahem pojistného zájmu, tj. konkrétně skutečným rozsahem škody (např. v požárním pojištění) nebo dobou trvání následků škody (např. v pojištění pro případ přerušení provozu nebo v pojištění denní dávky při pracovní neschopnosti). Naopak pro životní pojištění jsou typické dlouhodobější pojistné smlouvy. ([1], str. 30)

### **2.2 Ekonomicko společenský význam pojištění obecné odpovědnosti**

Pojištění odpovědnosti za škodu se vztahuje na škody způsobené pojištěným na majetku a zdraví nebo zájmech jiných osob a organizací (třetí osoba). Potřeba odpovědnostního pojištění je daná kulturním a technickým rozvojem lidstva, jeho ekonomiky a také jeho sociálních potřeb. Pojištění odpovědnosti odráží moderní vývoj práva v myšlence, že každý kdo vykonává činnost, kterou může ohrozit osobu nebo majetek třetího, bezpodmínečně ručí za škody vzniklé touto činností. Pojišťovna na sebe přebírá tíhu všech zákonných náhrad a zbavuje pojištěného škody v případě, že by pro něj v oblasti pojistné ochrany vyplynuly povinnosti náhrady škody. Základní úlohou pojištění občanské odpovědnosti je zabezpečit majetkové újmy poškozených občanů a organizací, kterým byla způsobena škoda. To je hlavní důvod, proč má toto pojištění velký ekonomický a zvláště sociální význam. ([2], str. 71)



Pojistnou událostí je zde vznik povinnosti pojištěného nahradit škodu (na životě, zdraví či majetku), pokud tato škoda vznikla v souvislosti s činností nebo vztahem pojištěného blíže specifikovanými v pojistné smlouvě. Anglický výraz „third-party-liability“ pro odpovědnostní pojištění zdůrazňuje skutečnost, že kromě pojistitele a pojištěného figuruje potenciálně v rámci takového pojištění ještě třetí poškozená strana, která však v okamžiku uzavření pojištění ještě většinou není známa. Pojištění se obvykle nevztahuje na škodu způsobenou úmyslně, na škodu nad rámec stanovený právními předpisy (např. vyplývající z trestné činnosti pojištěného), na škodu, za kterou pojištěný odpovídá přímým příbuzným nebo osobám žijícím s ním ve společné domácnosti, při nesplnění povinnosti k odvrácení škody apod. ([1], str. 35)

Možnosti vzniku události, která vede (s určitou mírou pravděpodobnosti) k výsledku odchýlnému od cíle se říká riziko. ([6], str. 1)

Riziko je pouze možnost vzniku nějaké záporné odchylky, ale ne samotná odchylka od stanoveného cíle. Až samotný záporný projev rizika jako potenciální možnost znamená vznik odchylky, a to se může, ale nemusí, projevit vznikem ztrát. Riziko je nejistota, která se dá měřit – statistickými metodami nebo matematickým počtem.

Jsme vystavováni různým rizikům. Můžeme je tedy členit podle různých kritérií. Odlišné klasifikace rizik jsou závislé na zkoumání skutečné myšlenky rizika. (tamtéž, str. 3)

V této bakalářské práci uvedu pouze klasifikaci rizik pojistitelných a nepojistitelných.

### **Pojistitelné riziko**

Jsou to taková rizika, kdy můžeme stanovit pravděpodobnost škody a možnost peněžní náhrady v rámci dostatečně velkého pojistného kmene. Pojištění je sjednáváno na škody, jejichž vznik závisí na náhodě. Jedná se o škody, u kterých víme, že mohou nastat, ale nevíme, kdy nastanou a dále nevíme, zda vůbec nastanou.

## Nepojistitelné riziko

Zde jsou to ta rizika, která nesplňují kritéria pojistitelných rizik. (tamtéž, str. 4)

### **Kritéria pojistitelných rizik:**

- riziko musí být identifikovatelné
- ztráta, která vznikla z realizace rizika musí být vyčíslitelná
- riziko musí být pro pojišťovnu ekonomicky přijatelné
- projev rizika musí být náhodný. (tamtéž)

### **K předpokladu vzniku obecné odpovědnosti lze dospět na základě:**

- porušení právní povinnosti nebo vzniku právně významné události
- existence škody
- existence příčinné souvislosti mezi dvěma body uvedenými výše
- existence zavinění ([6], str. 42)

Mnohdy nemusí dojít ani k porušení právní povinnosti<sup>1</sup>, stačí pouze, jestliže nastane právně významná událost.

*„Povinnost<sup>2</sup> je přesný opak toho, co by člověk nejrady udělal.“*

Mark Twain

---

<sup>1</sup> Právní povinnosti jsou ty, jež ukládají zákony a jejichž plnění vymáhá společenská autorita případnými sankcemi. [12]

<sup>2</sup> Povinnost označuje to, co člověk má nebo musí udělat. [tamtéž]

*„Právní události jsou také skutečnosti, na které se váže vznik, změna nebo zánik právního vztahu a které nebyly vyvolány chováním osob jimi dotčených. Takovými událostmi je skutečnost uplynutí času, např. uplynutí doby promlčení, a některé další jevy jako nahodilá zkáza věci, narození a smrt člověka.“ ([7], str. 87)*

*„Vždy však platí: ten, kdo je způsobilý jednat, musí být způsobilý nést následky svého jednání.“ ([5], str. 31)*

### **Odpovědnost lze vnímat jako:**

#### **Subjektivní odpovědnost**

- nastává tehdy, jestliže za základ vzniku odpovědnosti se bere existence zavinění

#### **Objektivní odpovědnost**

- u této odpovědnosti se nebere v úvahu zavinění, ale odpovědnost za výsledek

Podle právních norem je k plnění z pojištění odpovědnosti nezbytnými podmínkami, aby osoba vlastnicí pojištění odpovědnosti byla za způsobenou škodu odpovědná a nedošlo k porušení nahodilosti.

*„Do pojištění by měla být tedy zahrnována pouze odpovědnost mající charakter nahodilosti. V rámci odpovědnostních pojištění se obvykle vychází z pojetí objektivní odpovědnosti.“*

*Pojišťovna vyplácí pojistné plnění až na základě rozhodnutí o povinnosti nahradit škodu, a to obvykle nikoli pojištěnému, ale subjektu (subjektům), který má právo na náhradu škody (tedy poškozenému). Škoda je poškozenému hrazena v rozsahu, v jakém za ni pojištěný odpovídá.*

### **Pojistné plnění v rámci odpovědnostních pojištění zahrnuje:**

- náhradu škody
- náklady na obhajobu pojištěného v souvislosti se škodou, kterou má pojišťovna uhradit
- náklady na soudní řízení o náhradě škody, pokud bylo nutné ke zjištění odpovědnost pojištěného a výše plnění pojišťovny.“ ([4], str.86)

„Škodou se rozumí jakákoliv újma, která postihne majetek, osobu nebo práva třetí osoby. To znamená, že rozsah újmy může být velmi rozsáhlý.“ ([2], str. 71)

### **Náhrada vzniklé škody**

Hradí se skutečná škoda a ušlý zisk. Především se hradí škoda v penězích a jen, pokud o to poškozený požádá a je-li to účelné, hradí se uvedením do předešlého stavu.

Přitom se u škody na věci vychází z její ceny v době poškození, tj. ceny obecné (průměrná cena věci stejného druhu s přihlédnutím k jakosti, stáří věci, opotřebení).

U škody na zdraví se jednorázově odškodňují bolesti poškozeného (bolestné) a ztížení společenského uplatnění a ztráta na výdělků po dobu pracovní neschopnosti a po skončení pracovní neschopnosti a ztráta na důchodu. Při usmrcení se hradí peněžitým důchodem náklady na výživu pozůstalým. Dále se také hradí účelné náklady spojené s léčením a náklady spojené s pohřbem. ([8], str. 72)

„Nároky na náhradu škody se zpravidla řídí právem místa, kde škoda vznikla, nebo místa, kde došlo ke skutečnosti, která zakládá právo na náhradu škody.“ (tamtéž, str. 64)

*„Obecně se v případě, že škůdce způsobil škodu třetí osobě, za kterou odpovídá, se podle právních předpisů obvykle odškodňují položky:*

- *ztráta na výdělku po dobu a pak i po ukončení pracovní neschopnosti,*
- *ztráta na důchodu,*
- *bolestné a tzv. ztížení společenského uplatnění,*
- *náklady léčení,*
- *věcná škoda,*
- *náklady pohřbu,*
- *jednorázové odškodění pozůstalých,*
- *náklady na výživu pozůstalých.*

*Odškodňování výše uvedených položek je pochopitelně závazným obsahem pojistných produktů, kryjících riziko odpovědnosti za škody, těchto produktů je celá řada, mezi nejčastěji pojišťovnami nabízené patří:*

- *pojištění odpovědnosti za škody v občanském životě (klasickým příkladem je krytí rizika odpovědnost za škody způsobené nezletilými dětmi),*
- *odpovědnost za škody majitele budovy (kryta např. odpovědnost za neposypaný zledovatělý chodník),*
- *pojištění odpovědnosti z výkonu povolání (krytí škody způsobené zaměstnancem zaměstnavateli, což je určitá kolize se zákoníkem práce),*
- *pojištění odpovědnosti profesních komor,*
- *odpovědnostní pojištění podnikatelů,*
- *pojištění odpovědnosti za vady výrobku, atd.*

### Makroekonomicky nejdůležitějšími druhy odpovědnostního pojištění jsou:

- *pojištění odpovědnosti podnikatele za úrazy a nemoci z povolání zaměstnanců (v ČR) a především*
- *pojištění odpovědnosti za škody způsobené provozem motorových vozidel.“*

([3], str. 98)

### **2.3 Doba rozhodná k vzniku práva na plnění z pojištění odpovědnosti za škodu**

*„Aby vzniklo právo na pojistné plnění, musí být splněn předpoklad, že v době trvání pojištění nastala okolnost, která je pojistnými podmínkami označena jako rozhodná.“*

([8], str. 70)

#### **Principy užívané k určení rozhodné doby:**

*„loss occurrence – rozhodnou okolností je vznik škody a odpovědný za škodu by měl být pojištěn v této době*

*claims made – pojištění odpovědnosti za škody se vztahuje na případy, kdy v době trvání pojištění vznesl poškozený vůči pojištěnému nárok na náhradu škody*

*Ve všeobecných podmínkách té které pojišťovny jsou vymezeny rizika, na která se pojištění odpovědnosti nevztahuje, tzv. výluky z pojištění. Zájemce o pojištění by se měl s nimi podrobně seznámit. Některé výluky jsou absolutně nepojistitelné (např. škoda způsobená úmyslně), jiné nejsou plošně zahrnuty do základního rozsahu pojištění, ale za úplaty formou zvláštního ujednání je možno takové riziko dopojistit. Zejména skladbou výluk z pojištění se od sebe odlišují pojistné podmínky různých pojišťoven, pojistné krytí je tím nesouměřitelné a tedy nesrovnatelná je i výše pojistného.“ (tamtéž, str. 71)*

## 2.4 Možnosti sjednání pojištění odpovědnosti

- „ z činnosti v běžném občanském životě:

- včetně vedení domácnosti,
- provoz cyklistiky,
- provozování rekreačních sportů, související s jízdou na koni,
- z vlastnictví drobných zvířat a včel,
- z vlastnictví oprávněně držných střelných zbraní s výjimkou výkonu práva myslivosti

- odpovědnost občana jako vlastníka, držitele, nájemce nebo správce nemovitosti za škody vyplývající z tohoto vztahu včetně odpovědnosti za škody v souvislosti s údržbou chodníků

- odpovědnost za škodu občana jako vlastníka budované stavby nebo díla nebo demolice

- odpovědnost za škodu vlastníka nebo opatrovatele zvířete s výjimkou odpovědnosti za škodu způsobenou loveckým psem při výkonu práva myslivosti (zvířetem se zde rozumí pes, skot, kůň či jiné jízdní nebo tažné zvíře, divoké zvíře)

- vlastníka, provozovatele plavidla

### **Spolupojištění jsou dle příslušného typu pojištění:**

- manželé a svobodné děti (vlastní či osvojené) žijící ve společné domácnosti s pojištěným,
- dále pomocné osoby zaměstnané v domácnosti pojištěného, popř. osoby pověřené pojištěným údržbou domu, stavebním dozorem či opatrováním zvířat.“ ([8], str. 73)

Je-li odpovědnost za škodu řízena naším právním řádem, tedy řádem České republiky, poté jsou pro ni základními pilíři tři právní předpisy:

- obchodní zákoník
- občanský zákoník
- zákoník práce

## **2.5 Odpovědnostní pojištění a jeho členění**

- *„odpovědnostní pojištění vozidel*
- *odpovědnostní pojištění při pracovních úrazech a nemocech z povolání*
- *profesní odpovědnostní pojištění*
- *obecné odpovědnostní pojištění ([4], str. 87)*

### **2.5.1 Odpovědnostní pojištění vozidel**

*Na základě Zákona o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla ( z roku 1999) je vlastník vozidla povinen uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti, a to u některého z pojistitelů, který obdržel licenci k provozování daného pojištění. Přitom pojištění odpovědnosti se vztahuje na všechny osoby, které odpovídají za škodu způsobenou provozem vozidla uvedeného ve smlouvě.“ (tamtéž)*

System zákonného pojištění byl s účinností od roku 2000 změněn na povinně smluvní model, dlouhodobě uplatňovaný v tradičních tržních ekonomikách včetně zemí EU, čímž byl legislativní rámec s EU prakticky zharmonizovaný, bylo dosaženo kompatibility s právem a praxí unie. ([3], str. 100)



*„Ochrana poškozených při dopravních nehodách je považována za společensky závažnou, proto je toto pojištění provozováno jako pojištění povinné. Na základě existence pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla má pojištěný právo, aby za něho pojišťovna uhradila škodu, za kterou pojištěný odpovídá těm, kteří utrpěli škodu v souvislosti s provozem motorového vozidla pojištěného.“ ([4], str. 87)*

Důvody pro přinucení majitele či provozovatele motorového vozidla k uzavření pojištění odpovědnosti za škody jsou především v ekonomické oblasti: škody mohou přesahovat finanční možnosti viníků dopravních nehod. I pro majitele nejluxusnějšího vozu by mohl být problém vyplácet poškozenému s trvalým poškozením zdraví, které mu svým automobilem způsobil, desítky let diferenční rentu, související s dlouhodobou újmou na výdělku. Je tudíž nutné, aby odškodnění poškozených při dopravních nehodách prováděla bonitní finanční instituce, která vedle běžných příjmů z pojistného disponuje i adekvátními rezervami na výkyvy ve škodním průběhu (nejen do finanční výše, ale i do času). Jedná se tedy o to, aby poškozený finanční odškodné reálně dostal. S tím souvisí i subjektivní stránka problému: motorizovaný účastník – viník nehody může mít subjektivní názor, že on nic nezavinil a tudíž nebude iniciovat žádné odškodňování. Řešením je postoupení případu dopravní nehody objektivním institucím, z nichž jednou je pojišťovna a ta příčiny nehody objektivně, eventuálně ve spolupráci s dalšími institucemi, posoudí a v případě oprávněnosti nároku poškozeného jej spravedlivě finančně odškodní. ([3], str. 99)

**Toto pojištění dává pojištěnému nárok, aby pojistitel za něho hradil škody vzniklé v souvislosti s provozem vozidla, a to**

- *„škody na zdraví nebo usmrcením,*
- *škody vzniklé poškozením, zničením nebo ztrátou věci,*
- *škody mající povahu ušlého zisku,*
- *účelně vynaložené náklady spojené s právním zastoupením.*

### Přítom pojistitel nehradí

- škody, které utrpěl řidič vozidla,
- majetkové škody, za které pojištěný odpovídá svým příbuzným,
- škody na vozidle, na které se vztahuje pojištění.

V návaznosti na pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla pojistníci využívají tzv. zelené karty, tj. mezinárodní karty automobilového pojištění.

V souvislosti s provozováním pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla působí Česká kancelář pojistitelů, která sdružuje pojistitele provozující pojištění odpovědnosti.

#### Tato kancelář:

- provozuje tzv. hraniční pojištění, které sjednávají řidiči cizozemských vozidel, pokud nejsou držiteli zelené karty, pro krytí odpovědnostního pojištění na území ČR,
- spravuje garanční fond, který se tvoří z příspěvků pojistitelů a z pojistného za hraniční pojištění a hradí se z něho:

- pojistné plnění za škody na zdraví způsobené provozem nezjištěného vozidla,
- pojistné plnění za škody na zdraví způsobené provozem nepojištěného vozidla,
- pojistné plnění za škody, za které odpovídá osoba pojištěná u pojistitele, který z důvodu úpadku nemůže škodu uhradit,
- pojistné plnění za škody v souvislosti s existencí hraničního pojištění a provozem cizozemských vozidel,
- uzavírá dohody s kanceláři pojistitelů cizích států,
- vede evidence a statistiky pro účely odpovědnostního pojištění z provozu vozidel.“

([4], str. 87)

## **Občanský zákoník upravuje odpovědnostní pojištění vozidel následovně:**

### **Odpovědnost za škodu, která je způsobená provozem dopravních prostředků**

#### **§ 427**

*„(1) Fyzické a právnické osoby provozující dopravu odpovídají za škodu vyvolanou zvláštní povahou tohoto provozu.*

*(2) Stejně odpovídá i jiný provozovatel motorového vozidla, motorového plavidla, jakož i provozovatel letadla.*

#### **§ 428**

*Své odpovědnosti se nemůže provozovatel zprostit, jestliže škoda byla způsobena okolnostmi, které mají původ v provozu. Jinak se odpovědnosti zprostit, jen jestliže prokáže, že škodě nemohlo být zabráněno ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze požadovat.*

#### **§ 429**

*Provozovatel odpovídá jak za škodu způsobenou na zdraví a věcech, tak za škodu způsobenou odcizením nebo ztrátou věci, pozbyl-li občan při poškození možnosti je opatrovat.*

#### **§ 430**

*(1) Místo provozovatele odpovídá ten, kdo použije dopravního prostředku bez vědomí nebo proti vůli provozovatele. Provozovatel odpovídá společně s ním, jestliže takové užití dopravního prostředku svou nedbalostí umožnil.*

*(2) Je-li dopravní prostředek v opravě, odpovídá po dobu opravy provozovatel podniku, v němž se oprava provádí, a to stejně jako provozovatel dopravního prostředku.*

## § 431

*Střetnou-li se provozy dvou nebo více provozovatelů a jde-li o vypořádání mezi těmito provozovateli, odpovídají podle účasti na způsobení vzniklé škody.“*

([9], str. 158-159)

### **2.5.2 Odpovědnostní pojištění při pracovních úrazech a nemocech z povolání**

Druhé makroekonomicky nejdůležitější v našich podmínkách je pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání. Pojištění má u nás velmi zvláštní a už také ojedinělou zákonnou podobu, uzavřít ze zákona je musí každý zaměstnavatel, zaměstnávající alespoň jednoho pracovníka. Odpovědnost zaměstnavatele vychází z principu odpovědnosti za výsledek, tedy z tzv. objektivní odpovědnosti bez zřetele k eventuálnímu zavinění. Sazby pojistného jsou odstupňovány podle stupně nebezpečnosti činnosti z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci od 2 do 12 promile z vyměřovacího základu pro sociální pojištění. ([3], str. 103)

### **2.5.3 Profesionální odpovědnostní pojištění**

*„Pojištění profesní odpovědnosti za škodu zahrnuje řadu druhů pojištění určených pro jednotlivé profese, kdy osoby provozující dané profese jsou ze zákona odpovědné za profesionální chyby a omyly. V našich podmínkách se uplatňuje řada smluvně povinných profesních odpovědnostních pojištění (sjednání pojištění je podmínkou pro výkon povolání), patří k nim:*

- odpovědnostní pojištění advokátů,
- odpovědnostní pojištění stomatologů, lékařů, a lékárníků,
- odpovědnostní pojištění veterinárních lékařů,
- odpovědnostní pojištění notářů,

- odpovědnostní pojištění daňových poradců,
- odpovědnostní pojištění auditorů,
- odpovědnostní pojištění autorizovaných architektů, inženýrů a techniků,
- odpovědnostní pojištění patentovaných zástupců,
- odpovědnostní pojištění komerčních právníků,
- odpovědnostní pojištění pojišťovacích zprostředkovatelů.“ ([4], str. 88-89)

#### 2.5.4 Obecné odpovědnostní pojištění

*„Obecné odpovědnostní pojištění zahrnuje celou řadu druhů pojištění odpovědnosti za škody jednak pro jednotlivce, jednak pro podnikatelské subjekty.*

##### **K pojištěním odpovědnosti za škody jednotlivců patří například:**

- *pojištění odpovědnosti za škody v běžném občanském životě (kryje odpovědnostní škody vzniklé třetí osobě v souvislosti s běžnou činností občana, tzn. jako uživatele bytu z provozu domácnosti, z jednání nezletilých dětí apod.),*
- *pojištění odpovědnosti za škody vlastníka nemovitosti,*
- *odpovědností pojištění držitelů zvířat,*
- *odpovědnostní pojištění z výkonu povolání (pro případ, že zaměstnanec z nedbalosti zavíní škodu svému zaměstnavateli),*
- *pojištění odpovědnosti za škodu občana podnikatele.*

*Vedle obecného odpovědnostního pojištění podniků hraje významnou roli speciální druh odpovědnostního pojištění, a to pojištění odpovědnosti za výrobek.*

*Pojištěním odpovědnosti za výrobek jsou kryty škody vzniklé na životech, na zdraví a na majetku při používání určitého výrobku (pokud za ně výrobce podle zákonů dané země odpovídá). Pojištění odpovědnosti za výrobek nahrazuje pojištěnému oprávněné nároky poškozených osob, jestliže jejich nárok za újmu způsobenou výrobkem byl soudem přiznán.*

*V některých případech by dovozce bez uplatnění tohoto druhu pojištění nemohl zboží dovážet, neboť se uplatňuje povinnost sjednat pojištění odpovědnosti, aby byly chráněny zájmy poškozených osob v případě, kdy by odpovědná osoba nemohla nároky uhradit. Tento druh pojištění je významný v řadě odvětví, například ve farmaceutickém průmyslu.“ (tamtéž, str. 89)*

*„Odpovědnost za výrobek je upravena pro státy evropského společenství Směrnicí Rady ES ze dne 25.7.1985. Směrnice zakotvuje předpoklady vzniku odpovědnosti za výrobek včetně zprošťujících důvodů.“ [11]*

*„Výrobce je odpovědný za škodu způsobenou vadou jeho výrobku. Výrobce se rozumí výrobce výrobku, suroviny, součástky, a jakýkoli distributor výrobku (prodejce, nájemce).*

*Škodou se rozumí škoda na zdraví a škoda na jiném majetku, než je výrobek sám, pokud jde o majetek určený pro osobní potřebu nebo spotřebu (odpovědnost za výrobek se tedy netýká např. škoda na majetku určeného k podnikatelské činnosti).*

*Výrobek je vadný, jestliže nevykazuje bezpečnost, kterou od něho lze očekávat, s ohledem na účel použití.“ ([8], str. 69-70)*

## 3 POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI A JEHO FORMY

### 3.1 Smluvní forma pojištění odpovědnosti

*„Subjekt (občan, podnikatelský subjekt) pojišťuje svou odpovědnost za škodu na základě vlastního dobrovolného uvážení:*

***Pojištění odpovědnosti za škody občana v běžném občanském životě:*** toto pojištění se týká škod způsobených z činnosti občana:

- *v běžném životě (s vyloučením činnosti v rámci pracovněprávních vztahů),*
- *z provozu domácnosti, manželem(-kou), jednáním nezletilých dětí,*
- *nezávodním provozováním sportů (včetně používání jízdních kol),*
- *z legálního držení střelných zbraní apod.*

***Speciální pojištění odpovědnosti za škody občana:*** sem spadá celá řada pojistných produktů zaměřených na odpovědnost za potenciální škody blíže vymezeného typu, např.:

- *pojištění odpovědnosti za škody občana – vlastníka, držitele, nájemce nebo správce nemovitosti,*
- *pojištění odpovědnosti za škody občana – vlastníka budovy ve stavbě nebo demolici,*
- *pojištění odpovědnosti za škody občana – vlastníka nebo opatrovatele psa,*
- *pojištění odpovědnosti občana za škody vzniklé při výkonu povolání apod.*

### ***Pojištění odpovědnosti za škody podnikatele, např.:***

- *pojištění odpovědnosti podnikatele za škody způsobené při výkonu povolání,*
- *pojištění odpovědnosti podnikatele za výrobek,*
- *pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škody způsobené zaměstnancem (např. řidičem),*
- *pojištění odpovědnosti za škody způsobené podnikáním v zemědělství apod.“ ([1], str. 35)*

## **3.2 Povinně smluvní forma pojištění odpovědnosti**

*„Určité subjekty jsou povinny na základě právních předpisů sjednat příslušnou pojistnou smlouvu jako podmínku určité činnosti, např.:*

- *povinné smluvní pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla běžně označované jako „povinné ručení“,*
- *povinné smluvní pojištění odpovědnosti provozovatelů civilních letadel,*
- *povinné smluvní pojištění odpovědnosti za škody vzniklé při výkonu práva myslivosti,*
- *povinné smluvní pojištění odpovědnosti za škody vzniklé při výkonu povolání (řada našich profesních komor si takové pojištění stanovila jako podmínku vykonávání daného povolání, např. advokáti, notáři, lékaři v nestátních zdravotnických zařízeních, stomatologové, veterinární lékaři, lékárníci, autorizovaní architekti, auditori, daňoví poradci, rovněž se to týká některých povolání v rámci zemědělství).“ (tamtéž, str. 35-36)*



### 3.3 Forma zákonného pojištění odpovědnosti

*„Vymezené subjekty mají ze zákona povinnost platit pojistné, aniž byla sjednána pojistná smlouva; v roce 2006 u nás existovala pouze jediná forma tohoto pojištění:*

*- zákonné pojištění odpovědnosti organizace za škodu při pracovním úrazu a nemoci z povolání.“ (tamtéž, str. 36)*

Toto pojištění vzniká automaticky přímo ze zákona. V současnosti jsou známy dva druhy tohoto pojištění:

- zákonné pojištění odpovědnosti organizace za škodu při pracovním úrazu a nemoci z povolání
- zákonné pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorových vozidel.

## 4 ODPOVĚDNOST ZA ŠKODU ČLENĚNÁ PODLE ZÁKONÍKŮ

### 4.1 Občanský zákoník

Úprava odpovědnosti za škodu v občanském zákoníku:

#### 4.1.1 Obecná odpovědnost

##### § 420

*„(1) Každý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti.*

*(2) Škoda způsobena právnickou osobou anebo fyzickou osobou, když byla způsobena při jejich činnosti těmi, které k této činnosti použili. Tyto osoby samy za škodu takto způsobenou podle tohoto zákona neodpovídají; jejich odpovědnost podle pracovněprávních předpisů není tím dotčena.*

*(3) Odpovědnosti se zproští ten, kdo prokáže, že škodu nezavinil.“*

([9], str. 157)

#### Příklady:

- *„v kadeřnictví při barvení vlasů kadeřnice dostatečně nezakryla ochrannou rouškou oděv zákaznici a došlo k poškození šatů*
- *lékař chybně léčil pacienta na jinou chorobu než měl. V době, kdy se jeho omyl zjistil, nebylo již jiné východisko, než ruku amputovat v předloktí“ ([8], str.65)*

## § 420a

„(1) Každý odpovídá za škodu, kterou způsobí jinému provozní činností.

(2) Škoda je způsobena provozní činností, je-li způsobena

a) činností, která má provozní povahu, nebo věcí použitou při činnosti,

b) fyzikálními, chemickými, popřípadě biologickými vlivy provozu na okolí,

c) oprávněným prováděním nebo zajištěním prací, jimiž je způsobena jinému škoda na nemovitosti nebo je mu podstatně ztíženo nebo znemožněno užívání nemovitosti.

(3) Odpovědnosti za škodu se ten, kdo ji způsobil, zproští, jen prokáže-li, že škoda byla způsobena neodvratitelnou událostí nemající původ v provozu anebo vlastním jednáním poškozeného.“ ([9], str. 157)

### **Odpovědnost za škodu, která je způsobená provozní činností**

„Jedná se o objektivní odpovědnost za škodu. Toto riziko je možno omezit zejména důsledným dodržováním technických norem a postupů při práci se stroji.

#### Příklady z praxe:

- škody způsobené pracovní činností strojů
- požár v kanceláři v pronajatém prostoru vzniklý zkratem vařiče, požárem došlo k poškození celé budovy“ ([8], str. 65)

#### 4.1.2 Případy zvláštní odpovědnosti

##### § 421

*„Každý, kdo od jiného převzal věc, jež má být předmětem jeho závazku, odpovídá za její poškození, ztrátu nebo zničení, ledaže by ke škodě došlo i jinak.“*

([9], str. 157)

##### **Odpovědnost za škodu na věcech převzatých ke splnění závazku**

*„Jedná se o odpovědnost za škodu těch subjektů, jejichž předmětem činnosti je poskytování oprav, úschov, zpracování věci, obstarání prodeje věci, skladování. Předpokladem je, že dojde k faktickému převzetí věci. Opět se jedná o odpovědnost objektivní. Rozhodující je, že ke škodě došlo, nikoli jak k tomu došlo a kdo škodu zavinil. Odpovědnosti je možno se zprostit, pokud by ke škodě došlo i jinak (běžné opotřebení, rozsáhlé záplavy), tj. věc by byla poškozena, i kdyby nebyla převzata.“*

##### **Příklady z praxe:**

- *„automobil převzatý do opravy byl v noci poškozen neznámou osobou“ ([8], str. 65-66)*

## § 421a

„(1) Každý odpovídá i za škodu způsobenou okolnostmi, které mají původ v povaze přístroje nebo jiné věci, jichž bylo při plnění závazku použito. Této odpovědnosti se nemůže zprostit.

(2) Odpovědnost podle odstavce 1 se vztahuje i na poskytování zdravotnických, sociálních, veterinárních a jiných biologických služeb.“ ([9], str. 157)

### **„Odpovědnost za škodu způsobenou okolnostmi, které mají původ v povaze přístroje nebo jiné věci, které bylo použito při plnění závazku**

*Jde o odpovědnost, které se dokonce není možné v žádném případě zprostit. Postihuje zejména ty subjekty, které při poskytování prací (resp. služeb) používají přístroje, nástroje či jiné věci, jejichž povaha může být příčinou škody – zdravotnické služby (lékařské přístroje, nástroje, léky). Odpovědnost je dána i tehdy, jestliže odpovědný dodržel návod k použití látky či přístroje, dbá o údržbu.“*

#### Příklady z praxe:

- *nervové onemocnění po vpichu protitetanové injekce“ ([8], str. 66)*

## **Odpovědnost za škodu, která je způsobená těmi, jež nemohou posoudit následky svého jednání**

### **§ 422**

*„(1) Nezletilý nebo ten, kdo je stížen duševní poruchou, odpovídá za škodu jím způsobenou, je-li schopen ovládnout své jednání a posoudit jeho následky; společně a nerozdílně s ním odpovídá, kdo je povinen vykonávat nad ním dohled. Není-li ten, kdo způsobí škodu, pro nezletilost nebo pro duševní poruchu schopen ovládnout své jednání nebo posoudit jeho následky, odpovídá za škodu ten, kdo je povinen vykonávat nad ním dohled.*

*(2) Kdo je povinen vykonávat dohled, zproští se odpovědnosti, jestliže prokáže, že náležitý dohled nezanedbal.*

*(3) Vykonává-li dohled právnická osoba, její pracovníci dohledem pověřeni sami za škodu takto vzniklou podle tohoto zákona neodpovídají; jejich odpovědnost podle pracovněprávních předpisů není tím dotčena.*

### **§ 423**

*Kdo se uvede vlastní vinou do takového stavu, že není schopen ovládnout své jednání nebo posoudit jeho následky, je povinen nahradit škodu v tomto stavu způsobenou; společně a nerozdílně s ním odpovídají ti, kteří jej do tohoto stavu úmyslně přivedli.*

## **Odpovědnost za škodu způsobenou úmyslným jednáním proti dobrým mravům**

### **§ 424**

*Za škodu odpovídá i ten, kdo ji způsobil úmyslným jednáním proti dobrým mravům.“ ([9], str. 157)*

## **Odpovědnost za škodu, která je způsobená provozem dopravních prostředků**

### **§ 427**

*„(1) Fyzické a právnické osoby provozující dopravu odpovídají za škodu vyvolanou zvláštní povahou tohoto provozu.*

*(2) Stejně odpovídá i jiný provozovatel motorového vozidla, motorového plavidla, jakož i provozovatel letadla.“ (tamtéž, str. 158)*

*„Vzhledem k tomu, že provozovatelé motorových vozidel jsou pojištěni ze zákona, pro smluvní pojištění této odpovědnosti by mohli přicházet v úvahu provozovatelé železniční dopravy, lodní dopravy, koňské dopravy, eskalátorů, lyžařských vleků a lanovek. Dále pak provozovatelé motorových plavidel a letadel mají povinnost sjednat pojištění odpovědnosti za škodu.*

#### *Příklady z praxe:*

- *škoda na zdraví vzniklá pádem na eskalátoru“ ([8], str. 66-67)*

### **§ 428**

*„Své odpovědnosti se nemůže provozovatel zprostit, jestliže škoda byla způsobena okolnostmi, které mají původ v provozu. Jinak se odpovědnosti zprostit, jen jestliže prokáže, že škodě nemohlo být zabráněno ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze požadovat.*

### **§ 429**

*Provozovatel odpovídá jak za škodu způsobenou na zdraví a věcech, tak za škodu způsobenou odcizením nebo ztrátou věci, pozbyl-li občan při poškození možnosti je opatrovat.*

### **§ 430**

*(1) Místo provozovatele odpovídá ten, kdo použije dopravního prostředku bez vědomí nebo proti vůli provozovatele. Provozovatel odpovídá společně s ním, jestliže takové užití dopravního prostředku svou nedbalostí umožnil.*

*(2) Je-li dopravní prostředek v opravě, odpovídá po dobu opravy provozovatel podniku, v němž se oprava provádí, a to stejně jako provozovatel dopravního prostředku.*

### **§ 431**

*Střetnou-li se provozu dvou nebo více provozovatelů a jde-li o vypořádání mezi těmito provozovateli, odpovídají podle účasti na způsobení vzniklé škody.*

### ***Odpovědnost za škodu způsobenou provozem zvláště nebezpečným***

#### **§ 432**

*Za škodu vyvolanou povahou provozu zvláště nebezpečného odpovídá provozovatel stejně jako provozovatel dopravního prostředku.*

### ***Odpovědnost za škodu způsobenou na vnesených nebo odložených věcech***

#### **§ 433**

*(1) Provozovatel poskytující ubytovací služby odpovídá za škodu na věcech, které byly ubytovanými fyzickými osobami nebo pro ně vneseny, ledaže by ke škodě došlo i jinak. Vnesené jsou věci, které byly přineseny do prostor, které byly vyhrazeny k ubytování nebo k uložení věcí, anebo které byly za tím účelem odevzdány provozovateli nebo některému z pracovníků provozovatele.*

*(2) Je-li s provozováním nějaké činnosti zpravidla spojeno odkládání věcí, odpovídá*



*ten, kdo ji provozuje, fyzické osobě za škodu na věcech odložených na místě k tomu určenému nebo na místě, kam se obvykle odkládají, ledaže by ke škodě došlo i jinak.*

*(3) Odpovědnosti podle odstavců 1 a 2 se nelze zprostit jednostranným prohlášením ani dohodou.*

#### **§ 434**

*(1) Za klenoty, peníze a jiné cennosti se takto odpovídá jen do výše stanovené prováděcím předpisem. Byla-li však škoda na těchto věcech způsobena těmi, kteří v provozu pracují, hradí se bez omezení.*

*(2) Bez omezení se hradí škoda i tehdy, jestliže byly převzaty do úschovy.*

#### **§ 435**

*Stejně jako provozovatel poskytující ubytovací služby odpovídají i provozovatelé garáží a jiných podniků podobného druhu, pokud jde o dopravní prostředky v nich umístěné a jejich příslušenství.*

#### **§ 436**

*Právo na náhradu škody musí být uplatněno u provozovatele bez zbytečného odkladu. Právo zanikne, nebylo-li uplatněno nejpozději patnáctého dne po dni, kdy se poškozený o škodě dozvěděl.*

#### **§ 437**

*Za škodu způsobenou na věcech odložených v dopravních prostředcích hromadné dopravy se odpovídá jen podle ustanovení o náhradě škody způsobené jejich provozem (§ 427 až 431).“ ([9], str. 158-159)*

*„Odpovědnosti se nelze zprostit jednostranným prohlášením ani dohodou.*

Příklady z praxe:

- *poškození kožené bundy na věšáku v restauraci“ ([8], str. 67-68)*

## **4.2 Zákoník práce**

Úprava odpovědnosti za škodu v zákoníku práce:

### **4.2.1 Odpovědnost zaměstnance za škodu**

#### **§ 250**

*„(1) Zaměstnanec odpovídá zaměstnavateli za škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.*

*(2) Byla-li škoda způsobena také porušením povinností ze strany zaměstnavatele, odpovědnost zaměstnance se poměrně omezí.*

*(3) Zaměstnavatel je povinen prokázat zavinění zaměstnance, s výjimkou případů uvedených v § 252 a 255.“ ([10], str. 52)*

### **4.2.2 Odpovědnost zaměstnavatele za škodu**

#### **§ 265**

*„(1) Zaměstnavatel odpovídá zaměstnanci za škodu, která mu vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním porušením právních povinností nebo úmyslným jednáním proti dobrým mravům.*

(2) Zaměstnavatel odpovídá zaměstnanci též za škodu, kterou mu způsobili porušením právních povinností v rámci plnění pracovních úkolů zaměstnavatele zaměstnanci jednající jeho jménem.

(3) Zaměstnavatel neodpovídá zaměstnanci za škodu na dopravním prostředku, kterého použil při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním bez jeho souhlasu. Rovněž neodpovídá za škodu, která vznikne na náradí, zařízeních a předmětech zaměstnance potřebných pro výkon práce, které použil bez jeho souhlasu.“

(tamtéž, str. 54)

## „SPOLEČNÁ USTANOVENÍ O ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU

### § 272

*Při určení výše škody na věci se vychází z ceny v době poškození nebo ztráty.*

### §273

(1) *Plněním pracovních úkolů je výkon pracovních povinností vyplývajících z pracovního poměru a z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, jiná činnost vykonávaná na příkaz zaměstnavatele a činnost, která je předmětem pracovní cesty.*

(2) *Plněním pracovních úkolů je též činnost konaná pro zaměstnavatele na podnět odborové organizace, rady zaměstnanců, popřípadě zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nebo ostatních zaměstnanců, popřípadě činnost konaná pro zaměstnavatele z vlastní iniciativy, pokud k ní zaměstnanec nepotřebuje zvláštní oprávnění nebo ji nevykonává proti výslovnému zákazu zaměstnavatele, jakož i dobrovolná výpomoc organizovaná zaměstnavatelem.*

## § 274

*(1) V přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů jsou úkony potřebné k výkonu práce a úkony během práce obvyklé nebo nutné před počátkem práce nebo po jejím skončení a úkony obvyklé v době přestávky v práci na jídlo a oddech konané v objektu zaměstnavatele a dále vyšetření ve zdravotnickém zařízení prováděné na příkaz zaměstnavatele nebo vyšetření v souvislosti s noční prací, ošetření první pomoci a cesta k nim a zpět. Takovými úkony však nejsou cesta do zaměstnání a zpět, stravování, vyšetření nebo ošetření ve zdravotnickém zařízení ani cesta k nim a zpět, pokud není konána v objektu zaměstnavatele.*

*(2) V přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů je školení zaměstnanců organizované zaměstnavatelem nebo odborovou organizací, popřípadě orgánem nadřízeným zaměstnavateli, kterým se sleduje zvyšování jejich odborné připravenosti.“*  
(tamtéž, str. 55)

*„Zákoník práce řeší otázky odpovědnosti za škodu vzniklou pracovníkovi při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.*

### ***a) odpovědnost za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání***

*- řeší zákonné pojištění této odpovědnosti dle vyhl. Č. 125/1993 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Zákonné pojištění se však nevztahuje na organizace, které mají postavení státního orgánu (soudy, ministerstva, okresní úřady). Tyto organizace si mohou toto riziko připojistit smluvním pojištěním.*

***b) odpovědnost zaměstnavatele za škodu vzniklou pracovníkovi porušením právní povinnosti bez ohledu na to, zda se porušení dopustila ona sama nebo třetí subjekt.***

*Příklady z praxe:*

- *odcizení věcí pracovníka potřebných k plnění pracovních úkolů z vozidla na pracovním místě*

***c) odpovědnost zaměstnavatele za škodu vzniklou pracovníkovi na věcech odložených na místě k tomu určeném nebo obvyklém***

*Příklady z praxe:*

- *odcizení odloženého oděvu ze šatní skříňky“ ([8], str.68-69)*

### **4.3 Obchodní zákoník**

Úprava odpovědnosti za škodu v obchodním zákoníku:

*„§ 373 a násl. upravuje odpovědnost za škodu ze závazkového vztahu. Ustanovením obchodního zákoníku se řídí např. i přepravní smlouvy, kdy dopravce i odesílatel jsou podnikatelé a přeprava se týká podnikatelské činnosti odesílatele.*

*Doprovce odpovídá za škodu vzniklou na přepravované zásilce v době od převzetí k přepravě až do jejího předání.*

*Doprovce se odpovědnosti zproští, když škoda byla způsobena vadou zásilky nebo obalu, nebo dopravce nemohl škodu odvrátit při vynaložení odborné péče.*

*Odpovědnost dopravce za škodu na zásilce, jejímž odesílatelem není podnikatelský subjekt, řeší občanský zákoník.“ ([8], str. 68-69)*

### § 373

*„Kdo poruší svou povinnost ze závazkového vztahu, je povinen nahradit škodu tím způsobem druhé straně, ledaže prokáže, že porušení povinností bylo způsobeno okolnostmi vylučujícími odpovědnost.*

### § 374

*(1) Za okolnosti vylučující odpovědnost se považuje překážka, jež nastala nezávisle na vůli povinné strany a brání jí ve splnění její povinnosti, jestliže nelze rozumně předpokládat, že by povinná strana tuto překážku nebo její následky odvrátila nebo překonala, a dále, že by v době vzniku závazku tuto překážku předpovídala.*

*(2) Odpovědnost nevylučuje překážka, která vznikla teprve v době, kdy povinná strana byla v prodlení s plněním své povinnosti, nebo vznikla z jejich hospodářských poměrů.*

*(3) Účinky vylučující odpovědnost jsou omezeny pouze na dobu, dokud trvá překážka, s níž jsou tyto účinky spojeny.*

### § 375

*Bylo-li porušení povinnosti ze závazkového vztahu způsobeno třetí osobou, které povinná strana svěřila plnění své povinnosti, je u povinné strany vyloučena odpovědnost jen v případě, kdy je u ní vyloučena odpovědnost podle § 374 a třetí osoba by rovněž podle tohoto ustanovení nebyla odpovědnou, kdyby oprávněné straně byla přímo zavázána místo povinné strany.*

### § 376

*Poškozená strana nemá nárok na náhradu škody, pokud nesplnění povinností povinné strany bylo způsobeno jednáním poškozené strany nebo nedostatkem součinnosti, ke které byla poškozená strana povinna.*

### § 377

*(1) Strana, která porušuje svou povinnost nebo která s přihlédnutím ke všem okolnostem má vědět, že poruší svou povinnost ze závazkového vztahu, je povinna oznámit druhé straně povahu překážky, která jí brání nebo bude bránit v plnění povinnosti, a o jejích důsledcích. Zpráva musí být podána bez zbytečného odkladu poté, kdy se povinná strana o překážce dověděla nebo při náležité péči mohla dovědět.*

*(2) Jestliže povinná strana tuto povinnost nesplní nebo oprávněné straně není zpráva včas doručena, má poškozená strana nárok na náhradu škody, která jí tím vznikla.*

### § 378

*Škoda se nahrazuje v penězích; jestliže však o to oprávněná strana požádá a je-li to možné a obvyklé, nahrazuje se škoda uvedením v předešlý stav.*

### § 379

*Nestanoví-li tento zákon jinak, nahrazuje se skutečná škoda a ušlý zisk. Nenahrazuje se škoda, jež převyšuje škodu, kterou v době vzniku závazkového vztahu povinná strana jako možný důsledek porušení své povinnosti předvíдалa nebo kterou bylo možno předvídat s přihlédnutím ke skutečností, jež v uvedené době povinná strana znala nebo měla znát při obvyklé péči.*

### **§ 380**

*Za škodu se považuje též újma, která poškozené straně vznikla tím, že musela vynaložit náklady v důsledku porušení povinnosti druhé strany.*

### **§ 381**

*Místo skutečně ušlého zisku může poškozená strana požadovat náhradu zisku dosahovaného zpravidla v poctivém obchodním styku za podmínek obdobných podmínkám porušené smlouvy v okruhu podnikání, v němž podniká.*

### **§ 382**

*Poškozená strana nemá nárok na náhradu té části škody, jež byla způsobena nesplněním její povinnosti stanovené právními předpisy vydanými za účelem předcházení vzniku škody nebo omezení jejího rozsahu.*

### **§ 383**

*Je-li k náhradě škody zavázáno několik osob, jsou tyto osoby povinny škodu nahradit společně a nerozdílně a mezi sebou se vypořádají podle rozsahu své odpovědnosti.*

### **§ 384**

*(1) Osoba, které hrozí škoda, je povinna s přihlédnutím k okolnostem případu učinit opatření potřebné k odvrácení škody nebo k jejímu zmírnění. Povinná osoba není povinna nahradit škodu, která vznikla tím, že poškozený tuto povinnost nesplnil.*

*(2) Povinná strana má povinnost nahradit náklady, které vznikly druhé straně při plnění povinnosti podle odstavce 1.*



### § 385

*Odstoupila-li poškozená strana při porušení smluvní povinnosti druhé strany od smlouvy, nemá nárok na náhradu škody, která vznikla tím, že nevyužila včas možnosti uzavřít náhradní smlouvu k účelu, k němuž měla sloužit smlouva, od které poškozená strana odstoupila.*

### § 386

*(1) Nároku na náhradu škody se nelze vzdát před porušením povinnosti, z něhož může škoda vzniknout.*

*(2) Náhradu škody nemůže soud snížit.“ ([9], str.86-87)*

## 5 POROVNÁNÍ PRODUKTU VYBRANÝCH POJIŠŤOVEN

Vzhledem k tomu, že má praktická část bakalářské práce je soustředěna na město Písek, tudíž i k porovnání produktu vybraných pojišťoven jsem zvolila jako objekt pojištění obecné odpovědnosti město Písek.

Vyhotovila jsem dotazník, který obsahuje údaje potřebné pro výpočet pojistného obecné odpovědnosti:

**Název firmy (klienta):**

Město Písek

**Předmět činnosti:**

- ten, který by měl být zahrnut do pojištění
- v úvahu vzata hlavní činnost: samospráva a státní správa

**Rozsah pojištění dle území:**

Česká republika

**Celkový počet obyvatel města:**

30 162 osob

**Celkový počet strážníků města:**

27 osob

**Rizika, která jsou požadovaná nad rámec základního pojištění a uvedené limity k nim:**

- Pojištění odpovědnosti za škodu, která je způsobená jinak než na zdraví, usmrcením, poškozením, zničením či pohřešování věci (finanční škody):

Limit plnění: 2 000 000,-

Spoluúčast: 1 000,-

- Odpovědnostní pojištění za škodu na věcech, které pojištěný užívá:

Limit plnění: 2 000 000,-

Spoluúčast: 1 000,-

- Pojištění náhrady nákladů vzniklých na léčení, které byly vynaloženy zdravotní pojišťovnou ve prospěch pracovníků vlastních i cizích osob:

Limit plnění: 2 000 000,-

Spoluúčast: 1 000,-

Záměrně jsem uvedla pouze název firmy, neuváděla jsem konkrétní adresu klienta, z důvodu utajení osobních údajů.

Dotazník s těmito údaji jsem zaslala několika pojišťovnám. Zpětnou vazbu jsem zaznamenala od ČSOB Pojišťovny, a.s., České pojišťovny, a.s. a Generali pojišťovny a.s..

Výši ročního pojistného u jednotlivých pojišťoven jsem zaznamenala do tabulky č. 1.

POJIŠŤOVNA	ČSOB Pojišťovna, a.s.	Česká pojišťovna, a.s.	Generali pojišťovna a.s.
ROČNÍ POJISTNÉ (v Kč)	57 497,-	98 342,-	114 868,-

Tabulka č. 1: Výše ročního pojistného jednotlivých pojišťoven

Roční pojistné poukazuje na nejvýhodnější variantu pojištění obecné odpovědnosti u ČSOB Pojišťovny, a.s..

## 6 PRAKTICKÁ ČÁST

Náhodně jsem se dozvěděla, že minulý rok v zimě byl hlášen velký počet úrazů na chodnících v Písku. Navštívila jsem tedy Městský úřad v Písku, zde mě odkázali na Pojišťovací makléřství Bohemia, a.s., kde mi byly ochotně poskytnuty veškeré potřebné materiály k tomu, abych se mohla tématem náhlého nárůstu úrazů na chodníku začít zabírat. Toto téma mě zaujalo jako problematika k obecné odpovědnosti. Zajímalo mě, jak město řeší takové problémy, jaký postup volí k vyřešení situace a také případné odškodnění. Začala jsem tedy studovat pojistnou smlouvu u České pojišťovny v Pojišťovacím makléřství Bohemia, a.s. a pojistné podmínky, které jsou nedílnou součástí této pojistné smlouvy.

Pro praktickou část bakalářské práce jsem si tudíž zvolila Obecnou odpovědnost města Písku vzhledem k vzniklým úrazům občanů města na pozemních komunikacích v zimním období 2009/2010.

Zde se odpovědnost opírá o zákon o pozemních komunikacích č.13/1997 Sb., který byl novelizován zákonem 97/2009 Sb. z 27.3.2009. Události zimy roku 2009/2010 byly určitě také ovlivněny takzvaným „chodníkovým zákonem“, který zbavil odpovědnosti za stav chodníku majitele přilehlých nemovitostí a přenesl ji na vlastníka chodníku. Proto dnes hovoříme převážně o obcích jako majitelích.

Odpovědnost se tedy řídí zákonem o pozemních komunikacích č.13 z roku 1997. Již v teoretické části 2 OBECNÁ ODPOVĚDNOST jsem hovořila o obecné odpovědnosti.

O klasifikaci sjízdnosti komunikace a jejím zabezpečení se dočteme v zákoně o pozemních komunikacích. Komunikací se zde rozumí nejen dálnice, silnice, ale také chodník. Komunikace je schůdná, umožní-li bezpečný pohyb chodců. Pohyb však musí být uzpůsobený stavebnímu stavu, dopravně technickému a také povětrnostním podmínkám.

Za závadu ve schůdnosti pozemní komunikace se považuje taková změna ve schůdnosti, která se nedá z pohledu chodce předvídat. Nelze ji tedy předvídat při pohybu, který je uzpůsobený stavebnímu stavu, dopravně technickému stavu ani povětrnostním situacím a případným důsledkům. Vezmeme-li v úvahu náledí vzniklé na chodníku v důsledku zimního počasí, chodec by měl být předem připraven na situaci, že chodník

může být namrzlý a tím pádem i nebezpečný. Měli bychom se pohybovat i po zdánlivě namrzlém chodníku s největší opatrností. Můžeme lehce upadnout a způsobit si třeba zranění. S touto možností bychom měli počítat. Je důležité mít i vhodnou obuv. Nelze si nevšimnout, jakou obuv v zimě nosí zejména ženy. Jedná se převážně o boty, které jsou naprosto nevhodné k zimnímu nošení. Podrážka je hladká, tedy neuzpůsobená na zimní nástrahy a podpatky v některých případech zase příliš vysoké. Ženy příliš nemyslí na své zdraví a pohodlí, ale i v zimním období chtějí být atraktivní. Existují však i výjimky. Určitě tím nechci říci, že budete-li mít obuv například bez zmíněných podpatků, nemůže se vám nic stát. Bohužel i já se musím zařadit mezi valnou většinu žen, které rády také v zimě nenosí příliš vhodnou obuv. Z vlastní zkušenosti mohu říci, že vyjít si v období mrazíků na procházku městem v kozačkách s vysokým podpatkem a hladkou podrážkou k tomu, je relativně nebezpečný čin. Nebezpečný nejen pro mě samotnou ale i pro okolí. Jdete-li po chodníku a víte, že vaše baletní umění už na záchranu situace na kluzkém chodníku stačit nebude, zcela automaticky se snažíte něčeho, v našem případě spíše někoho, zachytit. Tím někým myslím hlavně ostatní chodce. Samozřejmě s dobrým úmyslem, že jen „lehce“ využijete malé opory pro svoji záchranu. Může, ale nemusí vše dobře skončit. Za sebe mohu potvrdit, že kvalitní obuv nebo spíše vhodná obuv je nesmírně důležitá, ale nedělá zázraky, jak si mnozí z nás myslí. Je to stejné také v případě, jestliže vlastníte automobil a myslíte si, že máte-li v zimě na svém automobilu zimní pneumatiky, můžete jezdit jako v létě. Však ani zimní pneumatiky stejně jako zimní obuv nedělají zázraky a ani to neumí. Jedná se převážně o zmírnění ztížených podmínek, tedy alespoň o částečné ulehčení již tak obtížné situace. Situaci v zimě je samo o sobě těžké zvládat a proč si ji tedy zbytečně svévolně ztěžovat. Proto se například vyrábí zimní obuv, která nám má podmínky alespoň částečně ulehčit.

Vznikla-li škoda ze stavebního stavu či dopravně technického stavu pozemních komunikací, nárok uživatelům místní komunikace nebo chodníku na náhradu škody zaniká. To znamená, budete-li se například pohybovat po chodníku, na kterém se provádí poklad nové zámkové dlažby, žádnou náhradu škody neočekávejte.

Pokud uživatelům pozemních komunikací vznikla škoda, kde příčinou škody byla závada ve sjízdnosti, vlastník místní komunikace případně chodníku za vzniklé škody odpovídá. Za závady ve sjízdnosti lze považovat náledí či sněh.

Zákon viz. zmíněný výše výslovně nenařizuje majitelům chodníků jejich uklízení. Majitelé nesou případnou odpovědnost za škody a však v případě prokázání, že nebylo v mezích jejich možností závadu, která vznikla, odstranit, se odpovědnosti zprošťuje. Je velice diskutabilní, jak bychom uvažovali o mezích možností. Vezmeme například muže, který vlastní v malém městě rodinný dům, u něhož je před domem chodník, který sice patří městu, ale není zahrnut do plánu zimní údržby, muž má povinnost udržovat schůdnost příslušného chodníku, ale pracuje-li na směnný provoz, nebude zřejmě v jeho silách, udržet chodník v jakémkoli čase schůdný. Muž má možnost zajistit si někoho, kdo by se o chodník staral v jeho nepřítomnosti a nebo může zajít na obec, aby ulice, v níž má postavený rodinný domek, byla zahrnuta do plánu zimní údržby. Druhá varianta je samozřejmě pro muže jednodušší a zřejmě by tak i učinil, ale chtěla jsem uvést příklad ohledně mezí možností.

Nastane-li závada vzniklá povětrnostními situacemi a jejich důsledky, měl by vlastník komunikace závadu zmírnit nebo na ni alespoň předepsaným způsobem upozornit.

Do března roku 2009 měli majitelé domů odpovědnost za škody, které byly způsobené stavem přilehlých chodníků, respektive povinnost údržby schůdnosti chodníků byla na majitelích přilehlých nemovitostí či chcete-li každý si zametal sám před vlastním prahem, přesněji do 27.3.2009, v tento den senát schválil tzv. „Kuberův chodníkový zákon“. Senátor Jaroslav Kubera se považuje za předního tvůrce předlohy. Většině z nás určitě spadl kámen ze srdce, že za vzniklé úrazy na chodníku nebudou nijak odpovědět či souzeni. Odpovědnost tedy padá na bedra obcím či jiným majitelům chodníku. Jedná se o novelu zákona o pozemních komunikacích. V důsledku tohoto schválení obce zavedly plán zimní údržby, informující mimo jiné občany o tom, které komunikace se v jakém čase udržují. Nastane-li okolnost, že komunikace není zahrnuta do plánu údržby, občan by měl nejprve odklidit závadu vzniklou ve schůdnosti a v zásadě také umět chodit. Další možností je dojít na obecní či městský úřad se žádostí, aby komunikace patřící vlastníkově nemovitosti, byla zahrnuta do plánu zimní údržby města.

Z podkladů, které mi byly poskytnuty Pojišťovacím makléřstvím Bohemia, a.s., jsem vytvořila tabulku s 10 občany, kteří si nárokují odškodnění. Celkový počet „poškozených“ občanů byl 108.



Datum úrazu	Čas úrazu	Číslo pojistné události	Poškozený - jméno	RČ	Svědci	Svědci na formuláři	Místo události	Zranění	Je místo škody ve vlastnictví města? ANO/NE	Je místo škody zahrnuto do plánu údržby? ANO/NE	Bylo místo v době vzniku škody uklíženo dle plánu údržby?	Vyplněný formulář „Hlášení a doložení úrazu“
8.1.2010	8:30	xxxxx xx	A.P.	xxxxx x/xxx	ne	Č.M.	Chodník před domem X	Vaz kolene, distorze kotníku	ANO	NE	-	ANO
20.2.2010	-	xxxxx xx	B.B.	xxxxx x/xxxx	ne	ne	Chodník X	Pomožděná pravá ruka	ANO	ANO	PROVÁDĚN POSYP	ANO
4.1.2010	9:30	xxxxx xx	B.J.	xxxxx x/xxx	I.X.	T.I.,M.J.	Chodník X	Zlomenina – pravé zápěstí	ANO	NE	-	ANO
29.1.2010	8:30	xxxxx xx	B.T.	xxxxx x/xxxx	ne	-	Chodník X	Poranění páteře	ANO	NE	-	NE
13.2.2010	-	xxxxx xx	B.H.	xxxxx x/xxxx	-	P.H., B.Š.	???	Pohmoždění ramene a kolene	ANO	ANO	PROVÁDĚN POSYP	ANO
25.1.2010	-	xxxxx xx	B.R.	xxxxx x/xxx	ne	B.P.	Chodník roh ulic X a Y	Fraktura obratlů, zlomená ruka	ANO	NE	-	ANO

1.2.2010	11:00	xxxxx xx	B.L.	xxxxx x/xxx	Ř.A.	Ř.A.	Chodník X ulice	Zranění ramena a bérce pravé nohy	ANO	ANO	PRO- VÁDĚN POSYP	ANO
28.2.2010	-	xxxxx xx	B.V.	xxxxx x/xxxx	H.V.	H.V.	X ulice	Zlomenina levé nohy	ANO	ANO	PRO- VÁDĚN POSYP	ANO
26.1.2010	9:15	xxxxx xx	B.D.	xxxxx x/xxxx	V.P.	Č.V.	Chodník X ulice	Zranění nohy	ANO	ANO	PRO- VÁDĚN POSYP	ANO
11.3.2010	16:30	xxxxx xx	C.V.	xxxxx x/xxxx	Pán, který volal	Tel. na linku 112	Lávka X	Zlomené zápěstí pravé ruky	-	-	-	ANO

Tabulka č. 2: Seznam úrazů nárokovaných z pojištění odpovědnosti města Písku, *Zdroj: Pojišťovací makléřství Bohemia, a.s.*

Záměrně jsem neuvedla čísla pojistných smluv, jména poškozených občanů a svědků, rodná čísla i konkrétní místa událostí a to z důvodu utajení osobních údajů poškozených občanů.

Na začátek bych chtěla definovat pojem úraz. Úrazem se rozumí náhlé a neočekávané působení zevních sil nebo vlastní tělesné síly, kterými bylo pojištěné osobě způsobeno tělesné poškození nebo smrt. ([6], 145)

### **Jak se postupovalo v Písku?**

Nejprve je potřeba zjistit majitele či správce chodníku nebo komunikace, kde se úraz přihodil, což zjistíme na obecním úřadě. Po vzniku úrazu a nalezení vlastníka komunikace, ve většině případech obce, poškození občané zavolali, napsali nebo se osobně dostavili na radnici, kde skutečnost oznámili. Však nikdo už se nezaobíral otázkou, zda by bylo potřeba vzniklou skutečnost doložit. Z občanského zákoníku vyplývá, že důkazní břemeno je na straně poškozeného. Tedy Pojišťovací makléřství Bohemia, a.s. vyhotovilo „dotazník“ – tiskopis na vyplnění, který se opíral o občanský zákoník. Poškození občané měli dotazník vyplnit. Poté případ jako svou pojistnou událost oznámil městský úřad pojišťovně. Dále bylo město vyzváno příslušnou pojišťovnou k vyjádření, zda chodník, na kterém byla hlášena skutečnost vzniku úrazu, byl v tak špatném stavu, že byl neschůdný.

Málokdo zřejmě ví, že lékařská zpráva není důkazem k prozkoumání skutečnosti vzniku škody, zde mluvíme o újmě na zdraví lidí či jejich majetku. Není důkazem, jelikož lékař, ke kterému se kvůli ošetření dostavíme, pouze zapíše výpověď, kterou mu uvedeme. Lékař musí ve stručnosti zapsat do lékařské zprávy, jak se úraz poškozenému přihodil. Už se však nezajímá, zda se úraz opravdu stal na uvedeném místě a v uvedenou dobu. Okolnosti vzniku úrazu ho nezajímají. Je pouze na poškozeném doložit svůj nárok na odškodnění. Je dobré nejen úraz, ale také stav chodníku zdokumentovat. V dnešní době není zásadním problémem například stav doložit fotografií. V současné moderní době drtivá většina z nás vlastní mobilní telefon s fotoaparátem. Tím se nabízí možnost zdokumentování fotografií. Samozřejmě ne všichni mají možnost využít „malého zázraku“ techniky v podobě mobilního telefonu s fotoaparátem. Nastane-li taková situace, je třeba si sehnat svědky celé události, kteří by byli ochotni dosvědčit, jak se úraz přihodil a také stav komunikace v době úrazu.

U žádosti o odškodnění by mohl poškozený předložit i lékařský záznam ze záchranné služby, byla-li na místo úrazu přivolána. V tom případě může například lékař figurovat jako svědek ohledně stavu komunikace, ale pouze za předpokladu souhlasu se svědeckou výpovědí. S těmi samými okolnostmi je možné také předložit zápis městské policie.

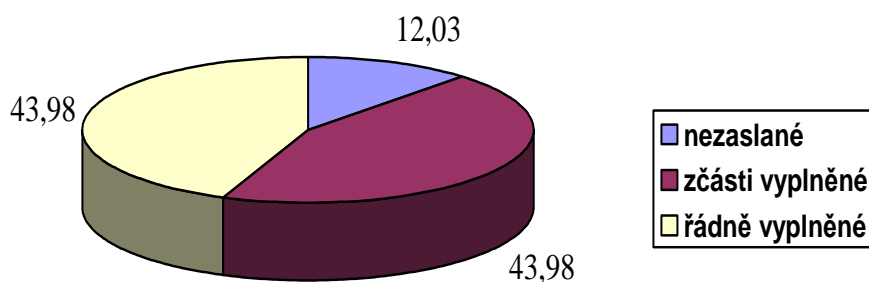
Náhradu vzniklé újmy, která poškozenému občanu vznikla, lze rozdělit na dvě možnosti náhrady z:

- odpovědnostního pojištění majitelů a správců chodníků a
- případného vlastního úrazového pojištění.

Výše odškodnění záleží také nejen na rozsahu zranění občana, ale také na trvání pracovní neschopnosti, náhradách nebo na léčení. Výše odškodnění úrazů se určuje dle bodového systému, který stanovuje ošetřující lékař a na základě počtu bodů je poté pojišťovnou vyplácena určitá výše odškodného. Poškozený může také požadovat odškodnění za vzniklou majetkovou škodu. Například si mohl poškodit své oblečení nebo rozbít mobilní telefon při pádu.

Z celkového počtu 108 občanů, kteří nahlásili vznik škody:

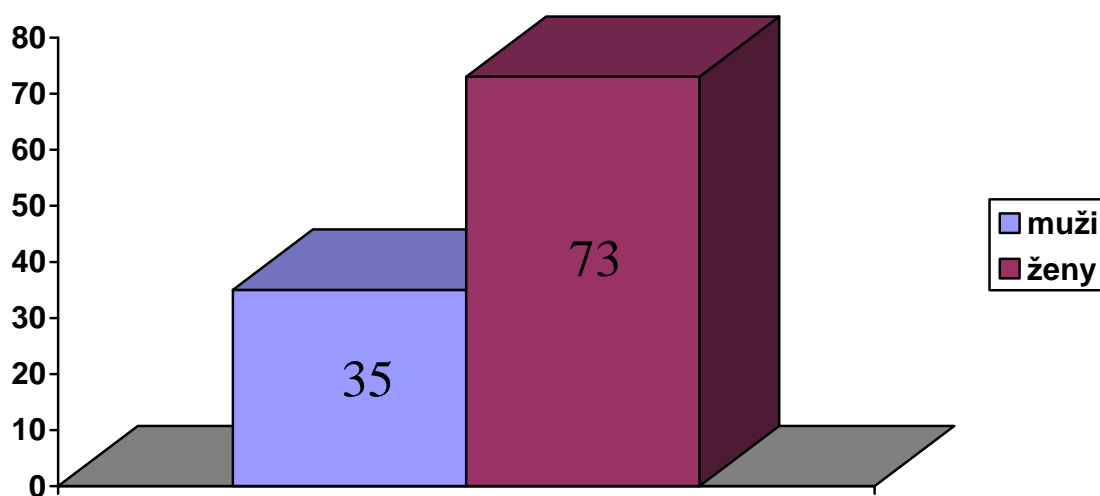
- 12,03 % dotazník vůbec nezaslalo,
- 43,98 % vyplnilo z pouhé poloviny a
- 43,98 % bylo zcela řádně dodáno i se zdravotní dokumentací.



Graf č. 1: Přehled stavu dotazníků

Převědeme-li si procentuální vyjádření stavu dotazníků na počet osob, dostáváme, že 12,03 % odpovídá 13 občanům a 43,98 % tedy 47,5 občanům.

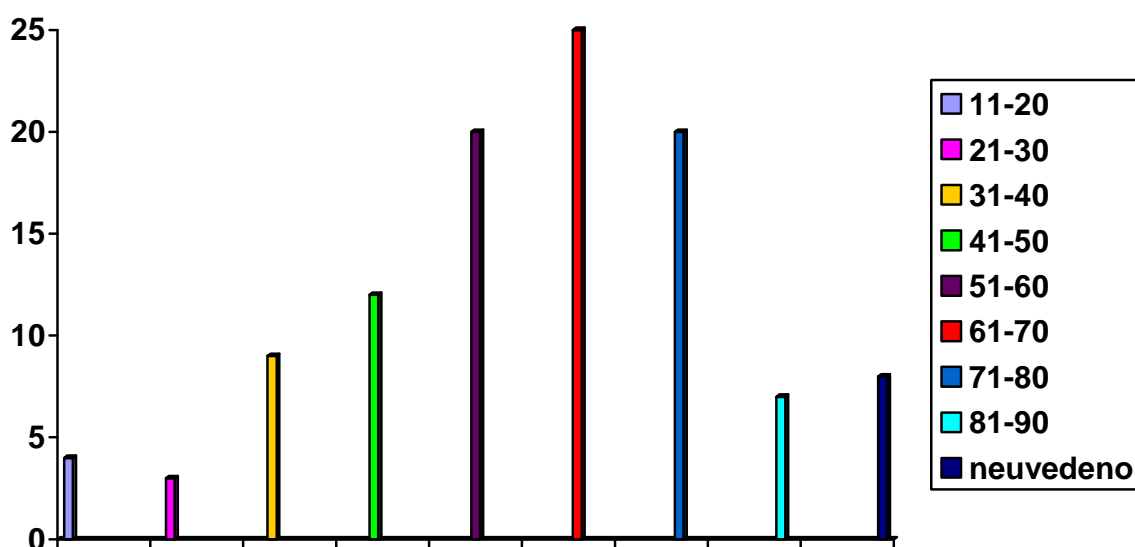
Několikrát mi hlavou proběhla myšlenka, jestli se v zimě v Písku dařilo chodit lépe mužům či ženám. Nastane-li rozdíl, je zanedbatelný?



Graf č. 2: Porovnání počtu úrazů muži x ženy

Na první pohled je patrné, že v porovnání muži versus ženy jsou na tom lépe muži. Je to snad způsobené tím, že jsou muži opatrnější či se umí lépe přizpůsobit terénu? Nebo „horší výsledek“ žen můžeme přisoudit náhodě? Jsme přeci v oblasti pojišťovnictví a zde s náhodou pracujeme spíše v negativním smyslu slova. Dá se například říci, že ženám nepřálo štěstí a staly se tudíž obětí nehody, která pro ně většinou měla za následek nějakou tu zlomeninu?

Víme, že rozdíly mezi pohlavím jsou značné, podíváme se tedy na věkové skupiny. Každý z nás si určitě řekne, že více úrazů se musí stávat starším lidem. Mají přece již horší koordinaci pohybů než mladší člověk, ale ukáže nám i graf tuto prognózu? Data jsou uvedena k roku 2011.

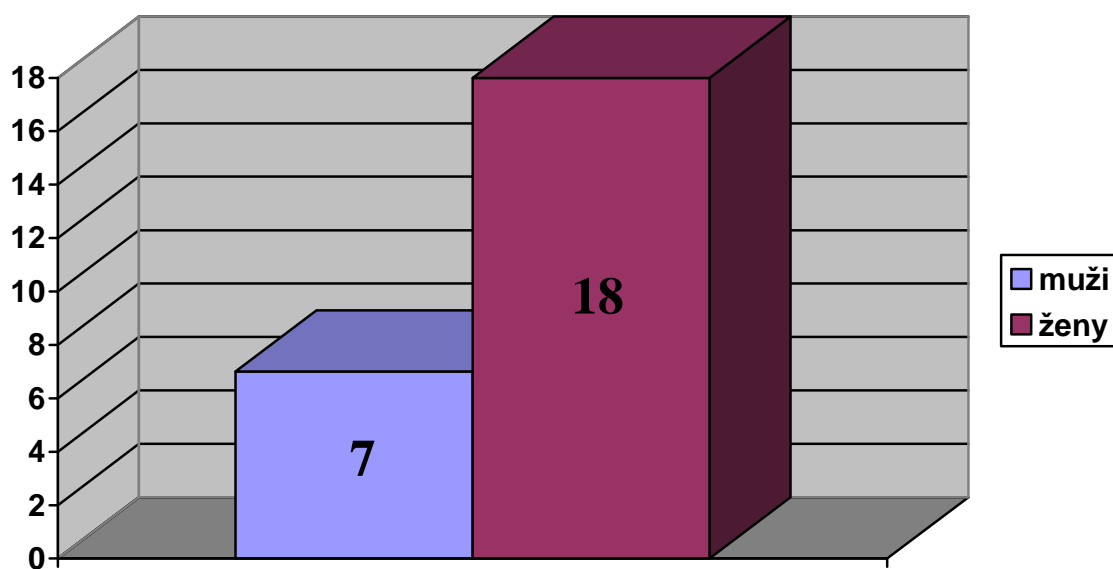


Graf č. 3: Věkové skupiny

Věkové skupiny se pohybují od 11 do 90 let, jelikož mladší ani starší občané nehlásili žádné úrazy, intervaly jsem neuváděla. Poslední sloupec jsem nazvala neuvedeno. Myslím tím, že u občana není uveden datum narození či rodné číslo. Tudíž nelze jej zařadit do intervalu věkové kategorie.

Naše očekávání se vyplnilo. Vedoucí věkovou kategorií jsou zde občané, jejichž věk se pohybuje v intervalu 61 – 70 let. Můžeme je nazvat čerství důchodci. Ještě si věří, ale jejich víra ve vlastní síly neodpovídá realitě.

Z grafu č. 3 vyplynulo, že nejvíce úrazů se přihodilo lidem ve věku 61 - 70. Vzala jsem tedy počet poškozených občanů v tomto věkovém intervalu a rozdělila je na dvě skupiny – muži a ženy. Podíváme-li se na graf č. 4, všimneme si, že ve zmíněném intervalu byly mezi zraněnými převážně ženy. Už graf č. 2 ukázal značnou převahu ženského pohlaví při úrazech. Graf č. 2 byl však koncipován na všechny uvedené případy poškozených.

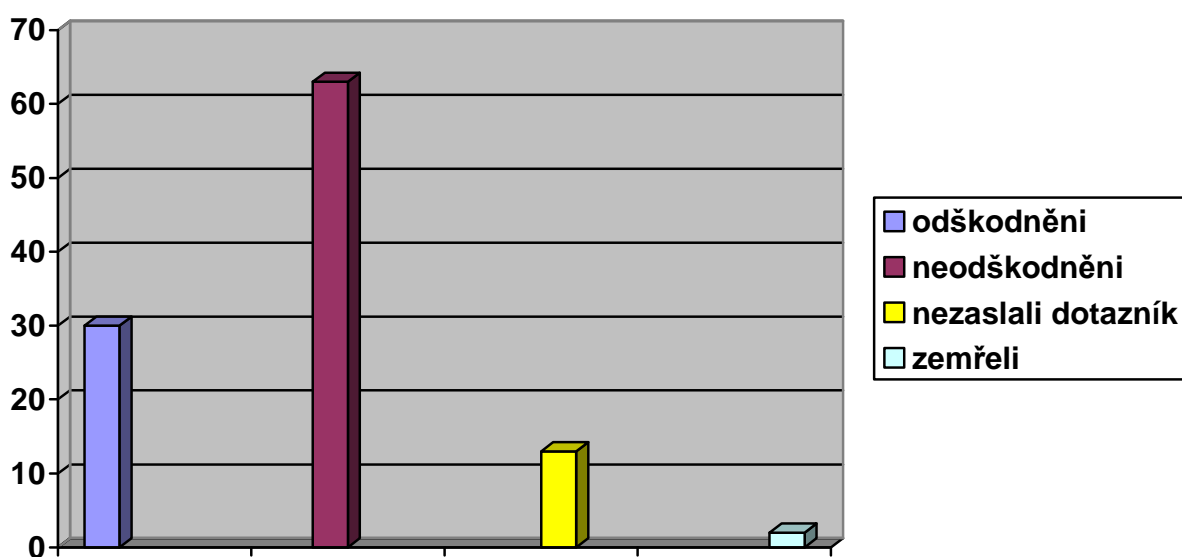


Graf č. 5: Porovnání mužů a žen ve věkové skupině 61-70



Z celkového počtu 108 „poškozených“ občanů, kteří utrpěli újmu na zdraví, bylo:

- 30 odškodněno,
- 63 neodškodněno – šetření,
- 13 nezaslalo dotazník,
- 2 zemřeli.



Graf č. 6: Zobrazení stavu poškozených občanů

V tabulce č. 3 jsem uvedla přehled odškodněných úrazů a jejich výši. Z grafu č. 6 víme, že bylo odškodněno 30 občanů.

<b>ZRANĚNÍ</b>	<b>VÝŠE ODŠKODNĚNÍ (v Kč)</b>
zlomenina levé nohy	10 318
zranění nohy	22 688
zlomenina krčku pravé nohy	10 000
zranění ramene	9 800
otřes mozku	13 640
zlomené zápěstí pravé ruky	3 800
zlomenina	10 500
rozříznutá noha	9 080
zlomenina paže pravé ruky	37 840
zlomená ruka	1 400
zranění hlavy, ramene a poškození hodinek	1 500
zlomení levé ruky	6 200
zlomenina krčku stehenní kosti	15 800
zlomenina kotníku	6 200
zlomená ruka	7 400
zlomenina levého zápěstí	18 909
pohmoždění prstů	11 000
poraněná pravá ruka	6 300
zlomené zápěstí levé ruky	3 800
zlomenina ramenního kloubu	8 600
zlomená stehenní kost	15 800
zlomená pravá ruka	21 676
zlomenina klíční kosti	1 400
zlomenina zápěstí	3 800
pohmoždění páteře	3 200

zlomená ruka	13 646
zranění pravého hlezna	200
zlomenina pravé ruky	12 900
fraktura kotníku a lýtka - levá noha	130 718
zlomenina kotníku pravé nohy	6 200
<b>CELKEM</b>	<b>424 315</b>

Tabulka č. 3: Přehled odškodněných úrazů a jejich výše, *Zdroj: Pojišťovací makléřství Bohemia, a.s.*

Z tabulky vidíme, že výše nákladů na odškodnění úrazů v městě Písku v zimě 2009/2010 prozatím činila 424 315 Kč. Myslím si, že je to celkem nezanedbatelná částka, která mohla být vynaložena například na údržbu chodníků či na nákup nových zařízení potřebných na zimní údržbu. Bohužel člověk neumí a do budoucna zřejmě nebude umět zvládat zimní nástrahy lépe než doposud. Vezmeme-li však v úvahu, že dalších 63 občanů nebylo stále odškodněno, je částka stále velmi nízká. Na zobrazení stavu poškozených občanů upozorňuje graf č. 6.

Na jednu stranu je pěkné, že za majitele chodníků převzala odpovědnost obec, případně jiný majitel, poněvadž pro nás občany, kteří se museli o chodníky starat, to znamená určitý druh úlevy nebo spíše odpadnutí některých starostí, ale na druhou stranu v případě, kdy napadne hodně sněhu je pro obce prioritou odstranit sníh ze silnic a teprve následovně se věnuje pozornost chodníkům. Nemluvě o tom, že obci se poté už finanční prostředky na úklid chodníků nedostávají. Tím se jim naskytuje perfektní alibi, jak se vyhýbat odpovědnosti. Do plánu zimní údržby obec nezahrne všechny ulice, na některých místech například vystaví cedule, které občana na nebezpečí upozorní či natáhne výstražné pásy. Určitě je potřebné zajistit bezpečnost řidičů na silnicích, ale z mého pohledu by se nemělo zapomínat na stav chodníků. Vždyť třeba zítra to mohu být já nebo někdo z mých blízkých či blízkých někoho, kdo má na starosti údržbu chodníků, komu se stane úraz na chodníku.

Uvažují-li o tomto „zimním“ problému, napadá mě myšlenka, zda v posledních dvou letech, kdy byl zákon novelizován, obcím třeba pouze nepřálo počasí. Zabloubáme-li v paměti, nějakou dobu jsme přece zimy jako takové neměly. Tu a tam napadl lehce sníh, který beztak do Vánoc stačil roztát. Chci tím říct, že „zima nezima“ se v posledních pár letech velice často projevila v období, kdy odpovědnost za chodníky náležela ještě majitelům přílehlých nemovitostí. Však loni i letos se zima projevila v celé své „kráse“ a na nedostatek sněhu si nelze stěžovat. Děti mají radost, dospělí starost. Určitě tímto nechci někoho hájit či na někoho svalovat vinu, ale v této oblasti mi přijde, že se jedná o přehazování „horkého bramboru“.

Zamyslím se, několik řešení bych určitě našla. Tolik diskutované téma nezaměstnanosti by mohlo být také jedním z řešení. Procento vyjadřující nezaměstnanost se blíží k 10 %-ní hranici, přesněji 9,6 % k 31.12.2010. Vždyť tito lidé, naši nezaměstnaní spoluobčané, by se mohli aktivně zapojit při úklidu chodníků. Objevuje se i možnost dohody s majiteli přílehlých nemovitostí, aby se o chodníky starali. Obec by jim po dohodě třeba mohla poskytnout určité finanční prostředky.

*„Vzdělání má hořké kořínky, ale sladké ovoce.“*

Démokritos z Abdér

## 7 ZÁVĚR

Bakalářská práce mi dopomohla lépe se zorientovat v obecné odpovědnosti jako celku. Velmi často diskutované téma obecná odpovědnost je zajímavé téma, které skrývá řadu možností. Člověk se dozví, jaké má například možnosti sjednání pojištění odpovědnosti.

Svou bakalářskou práci, jak již bylo zmíněno v úvodu, jsem soustředila do dvou částí a to - teoretické a praktické části.

Teoretickou část jsem rozdělila do několika bodů. Určitě to dopomůže k zpřehlednění celého textu. Snažila jsem se o přiblížení termínu obecné odpovědnosti a o výklad ekonomicko společenského významu pojištění obecné odpovědnosti. Chtěla jsem případného čtenáře seznámit s členěním odpovědnostního pojištění a formami pojištění odpovědnosti. Uvedla jsem také, jak se odpovědnost za škodu rozděluje podle zákoníků.

V praktické části jsem hlavní pozornost věnovala tématu Obecné odpovědnosti města Písku vzhledem k vzniklým úrazům občanů města na pozemních komunikacích v zimním období 2009/2010. Již při prvních stránkách čtení praktické části vyplývá, že důkazní břemeno je na straně poškozeného. Poškozený tedy nesmí zaujmout k celé záležitosti pasivní přístup. Nejen v pojišťovnictví, ale v jakékoli sféře, dnes člověk musí mít pozitivní přístup k řešení problému a myslím si, že určitá dravost či dychtivost by měla být v každém z nás. Zmiňuji to z prostého důvodu, jelikož jsem při zpracování tématu úrazů na chodníku byla překvapena neinformovaností občanů o dokazování vzniklé skutečnosti. Poškozený má nejen práva, ale také povinnosti. Podíváme-li se na graf č. 1, lze si povšimnout, že více než polovina poškozených občanů, kteří měli vyplnit dotazník vyhotovený Pojišťovací makléřstvem Bohemia, a.s., nevyplnilo dotazník řádně. Tedy dotazník nebyl vůbec zaslán či byl vyplněn z pouhé poloviny. Myslím si, že tento fakt se dá označit za nezodpovědný postoj k vzniklé události většiny poškozených občanů. Můj dojem je také nabytý získanými poznatky při rozhovorech s lidmi z mého blízkého okolí. Překvapením není ani to, že největší počet úrazů se přihodil lidem ve věku 61 - 70 let. Zajímavé však je, že větší opatrnosti v zimním období by se měly věnovat ženy.

Do budoucna by bylo určitě pro všechny velkým ulehčením, kdyby se do dění kolem nás zapojovalo mnohem více občanů. Vždyť pasivní přístup nejen k problémům není řešení. Město Písek zaujalo relativně adekvátní přístup k celé věci. Nepříliš vysoký je počet odškodněných občanů. Z celkového počtu 108 poškozených občanů města, se prozatím pouhých 30 dočkalo odškodnění. Doufejme, že se do budoucna obě strany, občané i město, budou snažit o oboustranné vyhovění. Téma je prolno řadou grafů, které umožní lepší orientaci v řešené problematice.

Celá společnost je ohrožována působením negativních vlivů. Škoda může vzniknout komukoliv z nás a naopak - my také můžeme škodu komukoliv způsobit. Proto si myslím, že je pojištění proti škodám velice důležité. I v dnešní moderní době existuje celá řada občanů, kteří kromě zákonného a případně povinného smluvního pojištění odpovědnosti nemají sjednané žádné jiné pojištění odpovědnosti.

## 8 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

### 8.1 Literatura

- [1] CIPRA, Tomáš. *Pojistná matematika – teorie a praxe*, 2. aktualizované vydání, EKOPRESS, s.r.o., 2006. 411 s. ISBN 80-86929-11-6.
- [2] ČEJKOVÁ, Viktória; ŘEZÁČ, František; ŠEDOVÁ, Jindřiška. *POJIŠŤOVNICTVÍ – praktikum*, 1. vyd. Brno: MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ, Ekonomicko-správní fakulta, 1996. 206 s. ISBN 80-210-1448-2 .
- [3] Doc. Ing. DAŇHEL CSc., Jaroslav. *KAPITOLY Z POJISTNÉ TEORIE*. 1. vydání. Praha, 2002. 140 s. ISBN 80 – 245 – 0306 – 9.
- [4] Ing. DUCHÁČKOVÁ CSc., Eva. *Pojišťovnictví a pojištění*, dotisk 1. vydání. : VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE, Fakulta financí a účetnictví, 2000. 118s. ISBN 80 – 245 – 0023 – X.
- [5] Mgr. Ing. JANKOVSKÁ, Martina. *PRÁVO V KOSTCE*. 1. vydání. Praha : LINDE, 1996. 136 s. ISBN 80-7201-024-7.
- [6] Ing. POKORNÝ, Pavel. *Úvod do pojišťovnictví : firemní studijní texty*. 1. vydání. České Budějovice : 2009. 154 s.
- [7] SPIRIT, Michal a kol. *ZÁKLADY PRÁVNÍ VĚDY A VEŘEJNÉHO PRÁVA: právo v podnikání 3*. Praha : PROSPEKTRUM spol. s r.o., 1998, ISBN 80-7175-070-0.

[8] Ing. TRÁVNÍČKOVÁ, Zdeňka. *Pojišťovnictví*. 1. vydání. JIHOČESKÁ UNIVERZITA, Zemědělská fakulta, Katedra ekonomiky a financí, 1997. 105 s. ISBN 80-7040-211-3.

[9] *ZÁKONY II 2009*, vydavatel PORADCE, s.r.o., 2009. 848 s. ISSN 1802-8276.

[10] *ZÁKONY III/2010 sborník úplných znění zákonů a souvisejících předpisů z oblasti pracovního práva k 1.1.2010*, vydavatel Poradce, s.r.o., 2010. 512 s., 1.kapitola, Zákoník práce a související předpisy, ISSN 1802-8284.

## 8.2 Internetové zdroje

[11] *Inpol* [online]. c2010 [cit. 2011-01-25]. Odpovědnost za škodu vč. odpovědnosti za výrobek. Dostupné z WWW: <http://www.inpol.cz/cz/za-skodu.php>

[12] *Wikipedia* [online]. 2008, 2.2.2011 [cit. 2011-11-02]. Povinnost. Dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Povinnost>>